

Procházka za sochou - 3. část cyklu

Milí příznivci malých procházek za uměním v exteriérech Ostravy, naposled jsme skončili u „zavinutého“ sousoší Maria Kotrby v Husově sadu. Na počátku další cesty vám musím říci, že v květnu 2011 se životní cesta sochaře usazeného a pracujícího v Rožnově p. R., vyučujícího na uměleckých fakultách v Ostravě, Brně a Bratislavě, zcela nečekaně uzavřela. V sochařově ateliéru zůstala spousta rozpracovaných soch, v zahradách, interiérech i ve volné přírodě se však usadily ty hotové. Z této situace vzešel symbolický důvod, proč následující procházku začneme nikoli u Domu kultury, jak jsem posledně slibovala, ale v duchovně silnějším prostředí.

TRASA III. : 1. Sídlo biskupství ostravsko-opavského (Kostelní nám. 1) → 2. Divadlo loutek Ostrava (Pivovarská 15) → 3. Národní divadlo moravskoslezské - Divadlo Antonína Dvořáka (Smetanovo nám. 8a) → 4. Divadlo Antonína Dvořáka (v těsné blízkosti budovy).

1. V těsném sousedství nejstarší ostravské dochované stavby, kostela sv. Václava, vyrostla před jedenácti lety budova biskupství ostravsko-opavského, kterou projektovali Czesław Mendrek a Jiří Kobierski. Na jejím průčelí je zavěšena v ose vstupu na nároží **socha sv. Hedviky Slezké**. Asi pětimetrová postava z hořického pískovce vznikla v ateliéru sochaře **Maria Kotrby** v letech 2000-2001; je tedy téměř současnou s posledně zmíněnou Kotrbovou bronzovou kompozicí v Husově sadu. (Sv. Hedvika, kněžna a světice z jihoněmeckého prostředí, žila v poslední čtvrtině 12. a první polovině 13. stol.; roku 1203 založil Hedvičin muž Jindřich Bradatý první ženský cisterciácký klášter na polském území v dolnoslezské Trzebnici. Tamní svatyně chová její sanktuárium.)

Světice je s biskupstvím spojena patronací, přičemž je také patronkou celého Polska, Slezska, Trzebnice, Wrocław, Krakova, ale i Berlína. Její rozprážené ruce se vztahují k modelu kostela a k madoně s dítětem. Upomínají na charitu, již proslula, postavu je možno vnímat i jako symbolický kříž. (Sama patronka prožila po šťastném manželství s Jindřichem Bradatým řadu ztrát ve své rodině a sama se uchýlila do kláštera, odkud se pak věnovala službě bližním.) Sochař ji zobrazil v řádovém oděvu a mohutnosti, kterou lze chápat i jako sílu ochrany a lásky-Caritas.

2. Vážný tón opustíme cestou z Kostelního náměstí ulicí Pivovarskou, jejíž název upomene na existenci Strassmanova pivovaru v areálu Černé louky. Ten už dnes nestojí, zato kousek dál bylo právě letos rozšířeno Divadlo loutek Ostrava. Původní scéna i technické zázemí se rozrostly o věžovou budovu a podzemní prostory letos v květnu podle projektu trojice architektů Petra Hájka, Gabriely Minářové a Bronislava Strátily. První dva jsou autory původního jádra divadla, stavby, která byla v roce 2000 vyhlášena Radou města Ostravy jako Dům roku. Tato starší část je obklopena řezbami sochami. Zvláště, neboť doslova srostly s korpusem architektury. Z vnějšího pohledu působí divadlo díky nim jako sama scéna pro loutkovou inscenaci. Jde o pohádkové postavy **Šaška, Krále, Královny, Čerta a Anděla**. Fragmentovaná barevná těla obepínají v celé

výšce subtilní kovové sloupy, na nichž spočívá vysazené patro budovy. Jejich duchovním otcem je výtvarník a loutkář **Tomáš Volkmer** a ve dřevě, mědi, cínu, sklu a polychromii je zpracoval **Tomáš Skorkovský**.

3. Od divadla malého postoupíme k divadelní budově historické, jejíž počátek spadá do r. 1907, kdy bylo otevřeno Městské divadlo na dnešním Smetanově náměstí. Z původní novobarokní stavby vídeňského architekta Alexandra Grafa zůstaly jen dobové archivní fotografie. Ale pak přece ještě něco: na vrcholu průčelí nad trojúhelníkovým tympanonem se zvedá **Triumf umění**.

V nadživotní velikosti a ve štuku sousoší zpracoval současně s novostavbou městského divadla **Leopold Kosig**. V poněkud neobratné kompozici vítězí alegorie Umění nad Sfingou a její triumf doprovází putto s lyrou.

Pokračování procházky na str. 16...

Staří versus mladí, mládí versus stáří

Nedávno mi jedna známá vyprávěla historiku, která všechny z nás, ve věku tak nad 40 let zcela nepochybně pobaví: Jakési běžecké sdružení pořádalo jakýsi přespolní běh. Aby pořadatelé aktuálně vypracovali výsledky běhů, přinesl některý z nich

klasický psací stroj. A aby měli dostatek kopií, pořizovali zápis přes kopírák - konkrétně přes tzv. indigo. Mladé gymnazistky - pomocnice, snad vnučky některého z pořadatelů - se zapisujícím pořadateli na psacím stroji se zájmem koukají přes rameno a nechápou, proč jsou mezi jednotlivými papíry ve stroji ty modré nesmysly, které navíc špiní. Pořadatel ochotně vysvětluje princip kopíraku. Dívky nadšeně zvolají: No to je super věc! Za nějakou dobu už nebudeme potřebovat kopírku!

Tak mi došlo, jak se život točí hezky dokola. Také jsem si vzpomněl, jak mi - když jsem kritizoval postoje těch starších a starých - můj táta povídal: no však počkej, poznáš sám, jak se věci mají, až ti čas na hřbet přidá několik desítek křížků. Jakoby s přibývajícím věkem najednou vidíme svět podobně, jak ho viděli naši rodiče.

Není to nic objektivního, stačí vzpomínat na výroky slavných z dávné či méně dávné minulosti:

- Naše mládež miluje přepych. Nemá správné chování. Neuznává autority a nemá úctu před stářím. Děti odmítají rodičům, srkají při jídle a tyranizují své učitele. (Sokrates)

- V mládí bez skromnosti, jak to bývá u mladíků; v mužných letech bez kloudného díla; a žít tak pořád až do zbytečného stáří - tak tomu říkám rána morová. (Konfucius)

- Mládí je něco, co mají jen mladí lidé a čeho by jen staří dovedli moudře používat. (Thomas Wolfe)

- Stáří se nevysmívej - vždyť k němu směřuješ. (Menandros)

- Je to smutné, ale mládí musí jednou odejít. I když si je člověk zachová v srdci, žel přírodě - nezachová si je v kolenou. Mládí biologické neosvobozuje od blbosti a hlouposti, stejně jako stáří nezaručuje moudrost. Jsou blbí dědkové a hloupé děti. (Jan Werich)

- Mládí se živí sněním, stáří vzpomínkami. (židovské přísloví)

- Stárnout začínáme, jakmile rezignujeme na mládí. (Winston Churchill)

Je to prostě tak. To, co jsme v době našeho mládí „nesnášeli“ u těch starých, to nám najednou připadá normální. A někteří z nás si dokonce dovedou s úsměvem na tuhle skutečnost vzpomínat. Nemusí se nám to líbit, ale dnešní mladí jsou prostě stejní, jako jsme byli my, ale v jiných podmínkách. Udělal jsem si sám pro sebe malý průzkum mezi mladými tedy mezi lidmi do 25 let. Otázka zněla: „Co ti nejvíce vadí na starých lidech?“

Převážně jsem se dozvídal, že senioři jsou náladoví, netrpěliví, chtějí všechno hned, vnucují mladým své názory, pořád dokola opakují, že za nich bylo všechno lepší, že svět se řítí do záhuby...

Ale také přišel zajímavý názor jednoho mladého muže, kterému ani tak nevadilo, že ti starší mají „jiné“, tedy zastaralé názory, ale to, jakým způsobem je dávají mladým najevo. „Vadí mi, když se dozvídám, že když zastávám svůj vlastní názor, tak jsem k ničemu, že jsem drzej, že jsem nic nedokázal, tak ať jsem ticho.“

Musím přiznat, že tento názor starších na mladé slýchám i já občas v ordinaci nebo u známých. Z mého hlediska to vše velmi chápu - s přibývajícím věkem máme snahu toho zvládnout co nejvíce, víme, že náš čas se krátí, uvědomujeme si, že padá, jako splašený kuň. Chceme zde zanechat těm mladým, na kterých nám záleží, kromě hmotných statků i trochu té naší zkušenosti, aby se nemuseli tolik učit z vlastních chyb. Avšak stejně jako i my kdysi - i oni si chtějí své zkušenosti prožít sami. Mladí většinou o naši zkušenost nestojí, a to nejlepší, co můžeme pro vzájemné dobré vztahy a pro naše zdraví udělat je - přijmout to. Mladí mají na všechno čas, ještě nevědí, že s přibývajícím věkem čas běží mnohem rychleji. Úplně stejně, jako jsme to kdysi nevěděli ani my. Dopřejme jim tu výsadu, a nechejme je žít vlastní život, dopřejme jim výsadu dělat jejich vlastní chyby. Pozorujme, co dělají správně, oceňujme je za to, mějme je rádi, popřípadě jim jen nabídněte malou radu. A když nechtějí, je to jejich rozhodnutí. Vždy je dobré pokusit se vidět věci i z té druhé strany.

Zasmějte se mládí a stáří:

Mladý muž najde v parku na lavičce staříka, jak smutně sedí a pláče. Zeptá se ho co se děje, a stařík odpoví: "Ale miluji 20letou krasavici, ona mě miluje, v posteli je všechno v pořádku." Mladík se zeptá: "Tak v čem je problém." Děda: "Když, já zapomněl, kde bydlím."

Mladý stopař zastaví auto a ptá se: "Dědo, nevíte, kudy se jede na Hradec?" Děda: "A podle čeho soudíte, že jsem děda?" Stopař: "Jen tak jsem si tipnul!" Děda: "Tak si tipni, kudy se jede na Hradec!"

Klidný letošní podzim naplněný souladem mládí a stáří.

MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D.

17. 9. DEN PRO SENIORY

V průběhu roku pořádá **Zoo v Ostravě** mnoho akcí pro všechny věkové vrstvy. Díky oblibě u návštěvníků má většina z nich dnes již několikaletou tradici. Jsou to různé přednášky, soutěže a komentované krmení zvířat.

Jednou ročně se také tradičně otvírají brány zoo seniorům. Vstup pro seniory je v tento den zdarma!

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Procházkou ke Starobělským Lurdám

V klubu Společnosti senior se mimo zájmových kroužků konají také vycházky. Jedna z nich nás zavedla do Bělského lesa, který je dnes upraven na lesopark. Naše cesta vedla až k Starobělským Lurdám- zákoutí na okraji lesa, kde u pramene stojí kaplička Matky Boží, P. Marie. Místo je tajemné a opředené mýty. Jakými?

(Lurdy, památné mariánské poutní místo na úpatí Pyrenejí, je zapsané zlatým písmem do historie křesťanského světa. To je známo nejširší, nejen věřící veřejnosti. „Lurdami“ jsou pojmenována četná poutní místa v Evropě i za mořem.)

Starobělskými Lurdami se nazývají už bezmála sto let. V roce 1899 prodala starobělská selka Vítkovickým železárnám čtyři hektary role s kusem lesa pro vybudování zotavovny - tzv. Rekonvalescentu, pro jejich zaměstnance. Už tehdy vlastnily Vítkovice nemocnici, jednu z nejmodernějších v rakousko-uherské říši. Místo bylo pro postavení zotavovny ideální. Ještě téhož roku se začalo stavět. Začátkem září 1900 přišli do Rekonvalescentu první pacienti. Správa ozdravovny byla svěřena řádovým sestrám sv. Karla Boromejského. Nemocní se zotavovali v příjemném prostředí. Jedna ze světnic byla vybavena jako malá kaple s oltářkem, u kterého se každou neděli sloužily bohoslužby. Těsně před první světovou válkou (r.1913) byl pacientem ozdravovny jistý mistr Jan Vycpálek, který jen o vlasek při nehodě v závodě nepřišel o život. Jak uvádějí záznamy, byl to hluboce věřící člověk a při procházce lesem přišel na myšlenku - jako poděkování udělat v břehu lesa ozdravovny malou kapličku se soškou P. Marie Lurdské. Se svou rodinou a některými stejně smýšlejícími pacienty sesbírali po lese kameny a podařilo se jim u studánky vystavět kapličku..

V roce 1914 sloužila ozdravovna jako lazareť a o rok později, po odchodu

raněných vojáků a důstojníků, sloužila výhradně nemocným ošetřovatelkám Červeného kříže.

Po první světové válce Vítkovické železářny okolí ozdravovny velmi zkrásnily. Zřídily přístupové chodníky a cesty. Údolí lesa u kapličky překlenuly nádherným dřevěným mostem.

V roce 1928 byla kaplička přebudována do dnešní podoby. 1. května 1929 se poprvé ze starobělského kostela za doprovodu místní dechové kapely a obrovského počtu věřících putovalo ke kapličce v lese, kde se konala první Májová pobožnost. Od té doby se konal takový průvod každým rokem. Ke kapličce nechodili jen místní, ale i lidé z blízkého i vzdálenějšího okolí. Konání pouti bylo oznamováno ve všech ostravských kostelech.

V době nacistické okupace bylo konání procesí německým „Oberlandrátem“ zakázáno. Po skončení druhé světové války se tato tradice obnovila, ale byla vázána na povolení světských úřadů. Povolení bylo

uděleno, ale ne na 1. máje. Tento den byl vyhrazen manifestačním průvodům. Později - v padesátých letech byly starobělské Lurdy zdevastovány.

Roku 1953 nebyla pouť ke kapličce povolena, ale přesto lidé kapličku pod smrky navštěvovali stále více. Právě zde platí pravdivost slov: „Náboženství je jako hřebík, čím silněji uhoďíš na hlavičku, tím hlouběji leze do dřeva!“ Dále v roce 1953 vydaly úřady nařízení, jehož důsledkem byl odsun řádových sester starších 60 let ze všech nemocnic včetně vítkovické ozdravovny.

V roce 1955 světský úřad pro věci církevní v Ostravě znovu povolil odpolední Májovou pobožnost se všemi církevními úkony. Lidé svépomocí kapličku opravili a opatřili drátěnou sítí. *(Informace čerpány ze zápisů Starobělského kronikáře, pana Jana Pchálka)*

V současné době se již opět ve starobělských Lurdách konají třikrát za rok slavnosti za velké účasti věřících i nevěřících, okouzlených malebným prostředím a krásnou přírodou. Lidé sem přicházejí na pobožnosti, ale i jen tak posedět a odpočinout si. Voda ze studánky je prý léčivá. Také jsme to vyzkoušely a uvidíme...

Informace k dopravě: Ke kapličce dojedete - MHD - výstup na konečné zastávce tramvaje číslo 11. - Ostrava-Zábřeh. Potom procházkou lesní cestou kolem koliby. Mínujem je, že cesta není moc dobře značena, ale když se zeptáte místních, rádi vám cestu ukáží.

(bal)

Voda ze studánky u kapličky je prý léčivá. Tak uvidíme...

Bereš mi rty aneb Život s láskou a poezií

Bereš mi rty- to je další knížka ostravského básníka, publicisty a překladatele Karla Vůjtky (nar. 1946). Vyšla o prázdninách v nakladatelství Studio K, a jak to už dnes bývá s finančním přispěním sponzorů.

Myslím si, že každý autor je nadšený, když v ruce drží ještě tiskárnou vonící "vlastní dítko". Cesta k němu je obvykle dlouhá a trnitá. Jak to je v případě Karla Vůjtky a jeho "Rtů"?

"Rukopis, který připravil k vydání PhDr. Milan Blahynka, CSc., ležel několik let hotový včetně ilustrací. K vydání chybělo dnes to zásadní - peníze. Letos zjara jsem se v místním tisku dočetl, že **městský obvod Radvanice a Bartovice**, ve kterém bydlím, vyhlásil výběrové řízení na poskytnutí grantů. Přihlásil jsem se a komise vybrala i můj projekt. Pak už šlo všechno velice rychle."

Kdo se v knihkupectví podívá na obálku nové knížky (návrh Štěpánka Bělovská) s kresbou ostravského výtvarníka Zdeňka Vysloužila (nar. 1952) zjistí, že se jedná o výbor z dříve vydaných knih a také, že jde o milostnou poezii. Proč se k nim takto vracíš?

"V době, kdy jsem se tím nápadem začal vážněji zabývat, uplynulo od vydání prvotiny více než třicet let. Kromě toho jsem měl „v šuplíku“ verše, které dosud knižně nevyšly, a dobou svého vzniku i svým charakterem patřily do okruhu mých pěti předcházejících knížek."

A proč právě výbor z poezie milostné? Každá z mých předešlých knížek byla svým způsobem o lásce. Rukopis, který mám rozepsaný, je však trochu jiný. Když už jsem byl pasován literární kritikou na lyrika a ještě k tomu bytostného, je to pochopitelně opět lyrika, ale spíš reflexivní či meditativní, chceš-li. I když..."

Myslíš si jako já, že v každém věku - i v tom seniorském - má člověk právo a dispozice na velkou lásku?

"Dopovím svou nedořečenou odpověď z předchozí otázky. I v tomto rukopisu jsou milostné verše a nejde o vzpomínky na minulost."

Mít přes šedesát v 21. století znamená v mnoha případech ještě plnou aktivitu - v práci, v lásce. Nechytáš se náhodou v blízké budoucnosti vydat sbírku, jejímž lyrickým já bude jedinec vyššího středního věku?

"Takhle prvoplánově neuvažuji. Ale jak už bylo řečeno, jsem lyrik, takže tomu vlastně tak asi bude."

O básnících si mnoho lidí myslí, že jejich sbírky jsou vlastně deníčkem autorových pocitů a zážitků. Jak je to v tvém případě? Je třeba všechno prožít v reálu, nebo někdy si básník vystačí s fantazií a zkušenostmi jiných, které ho pocitově zasáhly?

"Když jsem psal poémy Báseň pro soprán a Skřivánek, bylo tomu samozřejmě adekvátně námětům. Zatím co s Annou a Janem z příběhu Skřivánka jsem se před mnoha lety osobně potkával, u Báseň pro soprán jsem našel inspiraci v hudbě a fejetonech Leoše Janáčka."

A také ve vzpomínkách malíře Jana Václava Sládka, pocházejícího z Hukvald. Kdo si knížku přečte, určitě v ní najde i autora a jeho osobní zaujetí uměním a láskou. Ale jinak jsem si všechno poctivě odžil. Ačkoliv, kdo ví... Jo, život je krásný..."

V Ostravě ses narodil, dlouhá léta tady žiješ, ale dětství a mládí jsi prožil v nedalekých Klimkovicích.

"Ostrava v mém rodném listu, to je zábřežská porodnice, kde se později narodily také všechny moje děti. Do Klimek, jak s dětmi Klimkovicé důvěrně nazýváme, jezdím rád a vždycky mě to bere za srdce. Mám tam příbuzné, kamarády, spolužáky, napsal či přeložil jsem v nich několik knih. Ale nejkrásnější jsou vzpomínky... Žil jsem v těsné blízkosti domu, ve kterém se odehrával děj románu Jarmily Glazarové Roky v kruhu. V mém dětství tam opět bydlela rodina lékaře a s jeho kluky jsme si hráli na zahradě, která bývala velkou pýchou MUDr. Podivínského. Měl v ní dokonce vybudovaný okrasný bazén. Důvěrně znám i dějiště románu Vlčí jáma a dalších míst spojených se spisovatelčiným životem. O konkrétních lidech ani nemluvě. V mém dětství a mládí v našem městě i v širším okolí, Ostravu nevyjímaje, ještě žili. Před několika lety jsem si ověřil, jakou měla spisovatelka vynikající paměť. Podle jejích knížek se dá putovat krajinou jako podle dnešní GPS. Dokonce spolehlivěji."

Malý příklad: z dětství jsem si pamatoval boží muka, postavená u polní cesty za městem. Když jsem je před časem nenašel, tak jsem byl ochotný uvěřit, že jsem se spletl, ale pro jistotu jsem se znovu začel. A ejhle, Jarmila Glazarová je lokalizovala přesně do těch míst, ve kterých jsem si je pamatoval, a kde později našemu kolektivizujícímu zemědělství překážela."

V dnešní době vychází taková spousta knih, že se v nich čtenář těžko orientuje. Někdy marně hledá kvalitu. Co bys kromě své nové knížky doporučil mně a dalším lidem k čtenářskému požitku?

"Mám rád technické památky a mou velkou láskou jsou šachty, haldy, kolonie... Právě v tom spočívala jedinečnost Ostravy. Pokud je někdo naladěný na stejnou notu, určitě pro něj budou zajímavou knížkou Kulturní památky ostravsko-karvinského revíru a požitkem nové vydání Filgasovy Zapomenuté Ostravy. Díla stejně jedinečného jako stará Ostrava. A stejně jako na ni se zapomíná i na Josefa Filgase - zatím jsme se nezmohli ani na to, abychom jeho jménem pojmenovali ulici. Treba k tomu bude příležitost na Nové Karolíně, i když nevím, jestli právě tam by se teď Josefu Filgasovi zrovna líbilo."

**Ptala se Eva Kotarbová
Foto: archiv autora**

Neobyčejný život v obyčejném městě

Když francouzská Akademie věd v roce 1839 vyhlásila, že se na světě objevil nový vynález fotografie, bylo to něco úžasného. Lidstvo bylo zase o krůček v technice dál. Do té doby měli napilno portrétisté a vůbec věhlasní i neznámí malíři, kteří byli zváni do šlechtických a měšťanských rodin, aby „navěky“ zpodobnili jejich členy. A najednou tu bylo něco, co tuto zdoluhavou práci velice ulehčilo a hlavně urychlilo. Nevidané.

O sto let později se v Ostravě-Zábřehu narodil kluk, který ještě nemohl tušit, že fotografování se stane jeho životní náplní. Své dětství prožil v Ostravě-Mariánských Horách, kde také navštěvoval školu a prožíval hry se svými kamarády. Protože **Miloš Polášek**, tak zní jméno onoho tehdy klučíka, neposeděl, stále objevoval nové věci, takže se ve škole rychle zapojil do různých kroužků. Po několika menších klukovských karambolech s chemikáliemi končícími neutajitelným výbuchem se přeorientoval na bezpečnější fotografii. Setrval tam do studentských let, kdy s kamarády z průmyslovky založili amatérskou reportérskou skupinu. Chtěli se se svými výtvary stůj co stůj dostat na stránky novin. Psala se padesátá léta, z dnešního pohledu to byl technologicky fotografický pravěk, a o různé pomůcky a technické vybavení byla velká nouze.

Miloš se totiž z počátku pustil do fotografování sportovních utkání: atletika, fotbal, a začínal fotit i na hokeji, k čemuž byl zapotřebí blesk. Sestrojili tedy s kamarády asi sedmikilové zařízení, funkční po připojení na síť až do doby, než ve vlhku u mantinelu se probila izolace a následná 220V šlupka odmrštila foťák i s bleskem na ledovou plochu... Ty staré vzpomínky...

Miloš Polášek

Nicméně fotografie s jeho jménem se začaly objevovat v novinách, především v Mladé frontě a později Moravskoslezském večerníku. Tam už jsem Miloše poznala jako redakčního kolegu. Tehdy byl v Ostravě „Večerník“ něco docela nového a i když se v něm nemohly zveřejňovat žádné bulvární zprávy, byl odlehčenými novinami, které lidé kupovali rádi. Tehdy měl bezvadnou šéfovou, paní Lenku Neulsovou, manželku tehdy známého televizního publicisty Jana Neulse, který byl průkopníkem tzv. nových forem televizní tvorby. Ostraváci si ještě možná vzpomenou na pořad „Ostravské vteřiny“, který měl nesmírný úspěch. Ve Večerníku byla vůbec výborná parta mladých redaktorů. Když byli v roce 1968 „rozprašeni“ do jiných, mnohdy nedůstojných pozic, dostal se stále zrající fotograf a grafik Miloš do Ostravského kulturního zpravodaje jako výtvarný redaktor, protože zde nemohl psaným slovem nic tak zvané ovlivnit. Následoval Kulturní měsíčník v nakladatelství Profil a soustavná práce na jeho typografické a výtvarné vizáži.

Trvalo řadu let, než se přeorientoval na výtvarnou fotografii a po desítkách autorských výstav se mohl stát členem Svazu výtvarných umělců. V březnu 1990 pak vydal první autorskou fotografickou publikaci evokující parafrázi let 1968/89 i graficky (68 obráceno vzhůru nohama dá 89), na níž se kromě kolegů fotografů podílel i kunsthistorik Petr Holý a spisovatel Miroslav Stoniš.

Miloš Polášek - RE-ART: Marcel Gromaire copy

Bylo zapotřebí uvažovat o vlastním podniku, a tak vedle Profilu vzniklo vydavatelství En Face. Postupně následovaly téměř dvě desítky autorských obrazových publikací a řada knih edičně vypravených pro Vysokou školu báňskou, Janáčkovu konzervatoř, Vítkovice, Asociaci hudebních festivalů, Slezskoostravský hrad nebo hudební festival Janáčkův máj, jemuž Miloš Polášek téměř po celou dobu trvání vytvářel výtvarnou a grafickou tvář.

Jak Miloše znám, nedokáže ustrnout nad jednou, byť zásadní záležitostí. Proto se zase pustil do experimentování (a to vlastně už v minulém století) s ojedinělými fotochemickými technologiemi. Jeho „vynálezem“ je aplikace izohélie, jako mokrého chemického tisku unikátních autorských grafik, experimentoval s aplikací subjektivních barevných kanálů na původně monochromatických fotografiích. Několik posledních let pracuje na vývoji vlastnoručně připravované stříbrné želatiny pro kontaktní černobílou fotografii.

V současné době probíhá ve **výtvarném centru Chagall** zajímavá výstava Miloše Poláška. Návštěvníci mohou poprvé zhlédnout jeho nový projekt nazvaný **Re-Art**. Je to pocta dílům malířů klasické moderny, které má autor rád, propojená právě s jeho akty, představami a pocity. Vznikla tak originální umělecká díla. Kdo navštíví tuto výstavu, sám posoudí. Názory se mohou samozřejmě lišit. A to je právě dobře, protože dílo, o němž se nedebatuje, není asi to pravé „ořechové“... Hotový je už i koncept na příští rok - reprezentativní obrazová monografie s bilancí nejen již zmíněného Re-Artu, ale i figurativní tvorby a aktu. A k tomu i příručka o klasické fotografii v digitálním věku, shrnující autorovu padesátiletou fotochemickou praxi třeba pro ty, kteří by si z „digitálu“ chtěli občas zkusit vytvořit autorský originál.

Vše se dá shrnout takovým zjištěním, že když člověk přechází z aktivního a plného pracovního záprahu do důchodu, nemusí zoufat, že už nic nebude tak jako dříve. Je to sice trochu pravda, ale jestliže se v aktivním životě zabýval činností, která se dá dělat i ve vyšším věku, má vyhráno. Může pro sebe i své okolí vytvořit ještě řadu krásných věcí a rozdávat radost. Je třeba svoje záliby i um oprášit a dělat třeba i to, na co nebyl ve shonu každodenního života čas.

Miloš pořád nestíhá, ale je tomu bezesporu rád. Kromě své práce má také čas na přátele, vernisáže výstav, četbu, deset let přednášel fotografii mladé vysokoškolské generaci na Fakultě umění Ostravské univerzity. Přejme si tedy i nadále ještě hodně jeho krásných fotografií a dalších originálních publikací.

Hana Kuchařová

Historický kalendář Ostravska

Červenec - září

2. července 1911 se v Praze narodil hudební skladatel, pianista, hudební publicista Václav Bělohlavý (zemřel 1. května 1963 v Ostravě). Od roku 1945 působil jako učitel na Masarykově ústavu hudby a zpěvu v Ostravě a od roku 1950 jako hudební redaktor ostravského rozhlasu.

2. července 1961 ve Štítech na Šumpersku zemřel pedagog, historik, archivář přednosta Zemské školní rady v Ostravě Alois Červenka (narodil se 6. května 1897 v Brušperku). V roce 1936 byl jmenován členem ostravské archivní a muzejní rady. V době nacistické okupace působil v českém odboji ve skupině Hnutí za svobodu a v ilegální Slezské národní radě. Po osvobození v roce 1945 byl jmenován archivářem města Ostravy a zástupcem přednosta muzea. Přijal též funkci předsedy expozitury Zemské školní rady v Ostravě a po jejím zrušení a vytvoření Krajského národního výboru se v roce 1949 stal předsedou jejího školského, osvětového a tělovýchovného referátu. Vzhledem k jeho společenské angažovanosti mu mnoho času na vědeckou práci nezbývalo. Zpracoval otázky středověké kolonizace regionu a též se věnoval problematice hospodářských a sociálních změn, které nastoupily v kraji po objevu uhlí a nástupu kapitalistické industrializace. Této tématice je věnována jeho rozsáhlá práce, kniha Za černým kamenem, jež je ovšem zařazována spíše do beletrie.

4. července 2001 - Dva měděné tubusy vyjmuté z rekonstruované bány kostela sv. Václava v centru Moravské Ostravy byly otevřeny v budově biskupství ostravsko-opavské diecéze. Obsahovaly dokumenty uložené při poslední rekonstrukci kostelní věže v roce 1971, mj. zápisy o tehdejší farnosti Moravská Ostrava, dobové noviny, platidla či záruční list na klempířské práce platící rovných 30 let.

5. července 1996 - OKD-IMGE, a. s., dokončila rektifikaci (narovnání a zvednutí) poddolovaného domku v Mezní ul. v Bartovicích. Tento patrový domek byl moderní technologií vyzvednut o více než 40 cm a zajištěn proti dalším poklesům

7. července 1961 došlo na Dole Dukla v Dolní Suché k neštěstí, když přehrátil pásového dopravníku ve sloji č. 11 vypukl požár a velmi rychle se rozšířil. I přes nasazení záchranných čet z celého revíru zahynulo 108 horníků. Byla to největší poválečná katastrofa na dolech ostravsko-karvinského revíru. Situaci v OKR se v září 1961 zabývala i čs. vláda. Byla zrušena zkrácená pracovní doba (v roce 1960 byla zkrácena ze 46 hodin na 40 hodin týdně). Znovu zavedena byla postupně od roku 1965.

10. července 2001 ve věku 74 let zemřel veterán druhé světové války plk. A. Hroch, jenž se do povědomí veřejnosti dostal jako řidič tanku č. 051, který přijel 30. dubna 1945 jako první do Moravské Ostravy

17. července 2001 - Více než dvacet voskových figurín představujících lidské anomálie si mohli zájemci prohlédnout v Domě kultury Poklad v Ostravě-Porubě. Mezi exponáty byl např. muž s dvěma hlavami, žena s prasečím rypákem či člověk s nejsilnějšíma ušima, který na každém z nich dokázal unést 32 kilogramovou činku.

31. července 2001 - Vrchní soud v Olomouci vyhlásil konkurz

na firmu Ostramo Vlček, spol. s r. o. Důvodem byly pohledávky u věřitelů ve výši téměř 20 mil. Kč.

15. srpna 1986 v Opavě zemřel historik Viktor Ficek (narodil se 24. května v Opavě). Jeho badatelská a publikační činnost se dotýkala zejména bibliografie Slezska, studií o regionálních osobnostech a bezručovského bádání.

17. srpna 1961 - Montážní četa národního podniku VOKD zahájila výstavbu prvních objektů Dolu Paskov. Byly to závodní dílny, skladiště, strojovna a pětietážové koupelny pro horníky budoucího dolu. ▼

2. září 1911 byla do provozu uvedena místní dráha Slezská Ostrava-Michálkovice. Trať byla dlouhá 5,2 km. ▼

9. září 1961 byl zahájen provoz na Hornické poliklinice v Ostravě. Její stavba započala v srpnu 1958. V době otevření měla poliklinika 11 oddělení, do té doby umístěných po celém území Ostravy. Nové zdravotnické zařízení se postupně specializovalo na pracovní lékařství, v té souvislosti bylo v roce 1972 vybudováno denní rehabilitační sanatorium pro léčení stavů po pracovních úrazech, došlo k úpravě chirurgického oddělení apod.

17. září 1911 v Moravské Ostravě, Orlové a v Bohumíně propukly demonstrace proti drahotě. **17. září 1961** byly na vítkovickém stadionu oficiálně zahájeny mezinárodní běžecké závody později známé pod názvem Zlatá tretra Evropy.

27. září 1911 se v Praze narodil dirigent Rudolf Vašata, v letech 1949-1956 šéf opery Státního divadla v Ostravě.

PhDr. Antonín Barcuch

Když archiv promluví

Co má společného Ostrava s Karlem IV.?

U příležitosti Mezinárodního dne archivů (9. června) se v Archivu města Ostravy vrátil čas o sto let zpět. Návštěvníci se zde v rámci výstavy „**Ostrava před sto lety**“ mohli zúčastnit dvou přednášek a prohlédnout si pestrou škálu dokumentů, v nichž byly zachyceny úřední zápisy, informace z tisku i sčítání lidí (tzv. sčítací operáty).

Výklad o životě v našem městě na počátku minulého století podal PhDr. Antonín Barcuch, který na úvod zmínil i kontexty tehdejší doby. Zatímco v oblasti vynálezů se lidé seznamovali se žárovkou, telefonem a průmyslovou revolucí vůbec, v oblasti ekonomické drželi otěže v rukou Němci. Proto se v dobovém tisku např. psalo, že „Vítkovice (v roce 1910 měly 23 000 obyvatel) jsou nejzuboženějším městem, jehož obecní výbor je pouhým doplňkem závodní kanceláře.“

PhDr. Antonín Barcuch doplnil přednášku dobovými fotografiemi

Zajímavý je rovněž fakt, že v roce 1901 se v Ostravě uskutečnilo 5000 trestných činů, zejména zapříčiněných bídými sociálními poměry, alkoholismem a prostitucí. Před první světovou válkou zde bylo 300 až 500 prostitutek, které působily jak v nevěstincích, tak i v nálevnách a na ulicích. A městem vedly dvě stoky: Mlýnská a Valchařská, které byly v obrovském kontrastu s obchodními domy, kavárnami a reprezentačními budovami...

Ředitelka Archivu města Ostravy Blažena Przybylová (uprostřed) v rozhovoru s návštěvníky výstavy

V další přednášce pak předvedl Mgr. Josef Šerka způsob, jakým lze při dobré kombinaci archivních pramenů vytěžit maximum informací o náhodně zvoleném jednotlivci, žijícím v Ostravě v roce 1911. ▼

Ředitelkou Archivu města Ostravy je PhDr. Blažena Przybylová, odbornice, která se archivnictvím věnuje už 35 let. „Jsou zde uloženy dokumenty od roku 1362,“ vysvětluje. „Ze 16. stol. pak pocházejí úřední knihy, v nichž lze najít zápisy obecních výborů všech 34 obcí, které tvoří Ostravu. Máme tady pochopitelně i další sbírky, pergameny, mapy, fotografie a písemnou agendu, ale lidé se obvykle ptají na nejvzácnější listinu. Tou je tržové privilegium Karla IV. z roku 1362, v němž je Ostravě povoleno jednou ročně konat trh.“

◀ Výstavu navštívili jak studenti, tak i zástupci nejstarší generace, kteří si nad dokumenty vzpomněli na vyprávění svých rodičů a prarodičů, nebo se usmívali nad zašlými časy. Mezi kuriózní dokumenty patří například vyhláška o nebezpečnosti jehlic v dámských kloboucích - ale kdoví, nad čím se jednou budou usmívat naši praprotomci.

(di)

Touha po domácím štěstí zůstává

Její obrázky jsou plné pohody a klidu - o to více kontrastují s dnešní uspěchanou a podrážděnou dobou. Vypracovala si vlastní osobitý styl, který vychází z idylického světa staré Prahy, malých krámků i zákoutí, maluje lásku starých i mladých a touhu po životě. Koncem roku 2009 vyšla její knížka *Za domácím štěstím*, která byla volným pokračováním úspěšné knihy *Domácí štěstí*, aneb jak si správně v životě vésti: **Iva Húttnerová - malířka, herečka, spisovatelka a moderátorka**. Dodnes realizovala na dvě stovky autorských výstav v Čechách, na Moravě, na Slovensku, ale i jinde, např. ve Stockholmu a v New Yorku.

Před nedávnem se konala vernisáž její výstavy v Galerii Chagall v ostravském Avion Shopping Parku. Byla spojena s autogramiádou a vzbudila značný ohlas, především u žen.

Když už měla ruku úplně vypsanou, zbyla chvíle i na krátký rozhovor: **Paní Ivo, malujete pořád, s přestávkami, nebo jenom když vás to takzvaně chytne?**

"Do malování se mi chce vždycky, ale problém je, že na to nemám vždycky čas. Snažím se však malovat denně podle vzoru pana Wericha, který říkal, že psát se musí každý den, aby člověk neprošvihl tu chvíli, kdy mu to půjde..."

Kterého českého malíře máte nejraději?

"Oblíbených malířů mám víc. Vladimíra Komárka, Oldřicha Kulhánka i Josefa Ladu. Okouzila mě také díla Zdeňka Buriana, pro dokonalost jeho malby."

Řadíte se mezi naivní umělce - co říkáte třeba obrazům Ivana Mládka?

"Moc se mi líbí a vždycky mě pobaví. Obrácená perspektiva je úžasný nápad."

Vaše obrázky jsou poetické a oslovují duše lidí. Věříte na věci mezi nebem a zemí?

"Malovala jsem i věšticí karty, ale ke kartářce ani k věštkyni nechodím. Přiznám se, že nejsem ten typ a záhady se snažím rozumně vysvětlit. Ovšem něco mezi nebem a zemí bude určitě."

Poslední otázka: k jaké životní filozofii jste se sama dopracovala?

"Souvisí s tím, čemu říkám domácí štěstí. Prádlo za nás dokonale vypere pračka, chemické prostředky hravě zlikvidují špínu i hmyz a naše moderní kuchyně jsou vybaveny přístroji, které nás zbaví dřiny a ušetří čas. Ale jen málokdy to doma voní bylinkami či čerstvě upečenými buchtami s vanilkovým cukrem. A kam se poděl ten ušetřený čas? Jen touha po obyčejném domácím štěstí zůstává stejná jako před sto lety..."

Jiří Muladi

Galerie výtvarného umění v Ostravě

V ostravském Domě umění byla v červenci zahájena výstava *Přírůstky 2001-2010*. Expozice představuje výběr asi 50 uměleckých děl těch nejzvučnějších jmen i nejruznějších výtvarných technik, jako jsou malba, kresba a grafika, sochy, instalace i fotografie. Výstava se uskutečňuje u příležitosti 85. let výstavního pavilónu umění v Ostravě. Přehlídka nových přírůstků z galerijních sbírek bude k vidění do 6. listopadu 2011.

Lukáš Japanský a Martin Polák

Výstava je realizovaná v prostorách Domu umění - Kabinetu architektury a navazuje na vzájemnou spolupráci při konání společného projektu Boris Podrecca / Architekt. Autorská dvojice Lukáš Japanský a Martin Polák jsou fotografové, kteří snímají nalezenou skutečnost, s přísnou popisností zachycují okrajové detaily, nedůležité předměty či městské a předměstské krajiny. Vystaveny jsou nejnovější práce na barevný negativ, vytvořené pro Kabinet architektury GVV v Ostravě. Autoři pracují se sakrální architekturou v rozmezí 19. až 21. století.

Výstavní síň Sokolská 26

(6. 10. - 11. 11. 2011)

Malíř **Ivan Ouhel**, narozený v Ostravě, je členem Volného seskupení 12/15, Pozdě ale přece. Je bytostným koloristou, zaujatým tématem krajiny, kterou ztvárňuje čistými nelomenými barvami v osobité obrazové kompozici. Nezajímá ho krajina jako taková, ale její skladba, konstrukce jejího prostoru, představa přírodního univerza.

Evropská hlavní města kultury 2011

Titul "Evropské město kultury" se každý rok uděluje vybranému městu na základě Rady ministrů kultury Evropské unie v Bruselu. Tento titul se uděluje s cílem podpory evropské kulturní spolupráce, jak při vyznávání společných kulturních hodnot, tak při ochraně a rozvoji kulturních bohatství jednotlivých států. Titul je jedním ze způsobů, jak přilákat návštěvníky na širokou nabídku kulturních a společenských akcí, které se v městech organizují.

V roce 2011 nese titul Evropské město kultury hlavní město Estonska **Tallinn** a finský přístav **Turku**. Obě města plánují během roku i řadu společných projektů. Projekty mají zdůraznit jejich zeměpisnou blízkost a etnickou příbuznost. Obě města v rámci svých programů chtějí také upozornit na znečištění Baltského moře.

Turku

Turku - vstupní brána do Finska. Přístavní město Turku ležící na řece Aurajoki je jedno ze známých a hodně navštěvovaných měst. Je páté nejlidnatější město Finska. Až do 19. stol. bylo hlavním městem Finska. Má bohatou historii, ale i moderní současnost. Jako Evropské město kultury 2011 má svým návštěvníkům určitě co nabídnout.

Blízkost Švédska způsobila, že je v této oblasti Finska poměrně silně zastoupeno švédsky mluvící obyvatelstvo, které zde v minulosti nebylo vítáno. Švédové se totiž snažili místní lidi násilně obrátit na křesťanskou víru.

Město Turku bylo založeno ve 12. století a je tak nejstarším městským osídlením v zemi. Kolem roku 1827 město zasáhl ničivý požár a většina středověkých budov lehlo popelem. Město bylo nejprve pojmenováno Åbo po švédských osadnících. Jak rostl švédský vliv, tak rostl i význam města Turku, které se postupně stávalo důležitým baltským obchodním centrem. Když se Finsko dostalo pod ruskou nadvládu, bylo hlavní město přesunuto do Helsinek.

Turku je přístavní město

Jednou z největších a nejvýraznějších památek města je hrad poblíž přístavu. Hrad byl založen v roce 1280 a patří mezi největší turistické cíle ve městě. Na hradě pobýval zakladatel řady finských měst - hrabě Per Brahe nebo také švédský král Eric XIV. V roce 1743 došlo na hradě k uzavření míru s Ruskem. Při prohlídce hradu je možné vidět žáláře i interiér hradu. V roce 1881 zde bylo vybudováno historické muzeum středověkého Turku. ▼

Kromě hradu se ve městě nachází katedrála Tuomiokirkko. Vysvěcena byla ve 13. století, když zde bylo založeno biskupství. Slouží především věřícím evangelicko-luteránského vyznání. Je zde pohřbena Catherine Mansdotter královna Švédska a Finska.

Naproti katedrále se nachází Vanha Suurtori - tehdejší hlavní náměstí. Na vrchu Vartiovuori je od roku 1940 zřízen skanzen a muzeum uměleckého řemesla Luostarinmäki.

Katedrála Tuomiokirkko

V Turku je mnoho dalších muzeí. Nedaleko hradu se nachází stálá expozice Námořního muzea s modely lodí, ale i plavidly ve skutečné velikosti. Dalšími zajímavými muzei v Turku jsou například Muzeum biologie, hudební Sibeliovo muzeum, Muzeum současného umění Ars Nova, Muzeum archeologie Aboa Vetusta nebo Muzeum přírody. Neméně zajímavé je ještě Muzeum Farmacie - Qwensel apteekkimuseo, které sídlí v nejstarším dřevěném domě v Turku. Dům byl postaven okolo roku 1700 a pyšní se krásným interiérem ve švédském stylu.

Turku je přístavní město a tak lákavé jsou i výletní plavby okolo souostroví. Vzhledem k blízkosti Švédska vyplouvají i trajekty na Ålandské ostrovy.

Užijte si léto!

Starosti s hypotékou vyřešíme za vás.

HYPOTEČNÍ JEDNIČKA

 Hypoteční banka
ZKRAŤTE SI CESTU DOMŮ

Kontaktujte nás
Pobočka Ostrava
Nádražní 81
t 599 508 811

Hypoteční kancelář Ostrava
Přívozská 3 (u Jiráskova nám.)
t 596 117 745
www.hypotecnibanka.cz

Čchi kung - tradiční čínská cvičení pro zdraví a dlouhověkost

V minulém čísle jsme informovali o cvičení Tai chi. Tentokrát si povíme o dalším čínském cvičení pro zdraví a dlouhověkost - Čchi kung. Čchi je jakási substance či energie, která existuje v každém bodě vesmíru, v lidech, zvířatech, přírodě apod. Přesný překlad významu těchto slov neexistuje. V překladu slovo čchi-kung znamená „pěstování, práci s energií čchi.“

Čínské zdravotní cvičení čchi kung je jednou z nejcennějších částí kulturního dědictví Číny. První zmínka o dechových cvičeních v Číně pochází z dynastie Čou (1100 - 221 př. n. l.). Čchi kung je staré čínské cvičení pěstování zdraví, při jeho pravidelném praktikování velmi dobře ovlivňuje nejen zdravotní stav, ale i psychickou kondici. Aktivní a cílevědomé provádění čchi kung harmonizuje člověka a jeho vztah k okolí.

Cvičení v sobě zahrnuje obě základní stránky zdravotního působení, tj. léčení a prevenci nemocí. Říká se, že prevence, tedy předcházení nemoci, je důležitější než medicína. Prevence, působení na nemoc v době, kdy ještě neexistují, je daleko účinnější než potírání nemoci, které zasáhly organismus. Tento pohled je obsažen ve všech základních dokumentech tradiční čínské medicíny.

Cvičení čchi kung doplňuje náš energetický potenciál přijímáním vitální energie z okolí, její jinové složky ze země a jangové z vesmíru. Pomocí tohoto cvičení si můžeme vybudovat fyzicky a psychicky odolný organismus, ale také rozvíjet duševní schopnosti. Nezanedbatelná je podpora intuitivního myšlení a fantazie. Velmi často pravidelné provádění cvičení mění i způsob přemýšlení a životní styl. Čchi kung může našemu životu dát vyšší kvalitu a významně prodloužit jeho aktivní část.

Základními předpoklady pro praktikování Čchi kung je mnoho, ale jeho podstatu lze shrnout do tří zásad:

- zklidnění mysli,
- uvolnění,
- zregulování dýchání.

Čchi kungové cviky nás učí jak v sobě najít a probudit přirozenou léčebnou schopnost našeho těla. Jak už bylo v úvodu napsáno je to jedna z léčebných metod, která je součástí tradiční čínské medicíny.

Cviky spojují správné dýchání s harmonickými pohyby k dosažení přirozené rovnováhy mysli, těla a ducha. Šetrně odstraňuje blokády vzniklé dnešním způsobem života a znovu navozuje plynulý tok vitální energie čchi.

Nakonec je potřeba dodat, že harmonii v organismu, která je předpokladem zdraví, nepomáhají udržet jen tato cvičení, ale také rozumná životospráva a dobře zvládnuté vztahy mezi lidmi.

Kontakty na cvičitele:

Chcete-li se o cvičení čchi kung nebo tai chi dovědět více - informace včetně kontaktů najdete také na

www.taichi.estranky.cz

nebo můžete zavolat na telefony: 608 208 409; 608 405 125

Práce pro druhé má smysl

Publikum s mimořádně příjemnou atmosférou a umělecké výkony bez nároku na honorář - v takovém duchu se nesl slavnostní koncert, který se uskutečnil v červnu v ostravském divadle loutek, u příležitosti desátého výročí založení krajské organizace **Svazu tělesně postižených v Moravskoslezském kraji**.

Předseda **Dalibor Přechek** připomenul historii této organizace, během níž se řešily stovky složitých případů handicapovaných lidí, a na druhé straně bylo umožněno stovkám klientů zúčastnit se rekondičních pobytů. Rovněž se zmínil, že krajská organizace Svazu tělesně postižených má přes pět tisíc členů, dokázala zařídit půjčovnu kompenzačních pomůcek a od roku 2009 je výhradním prodejcem euroklíčů. „Práce pro druhé je to nejdůležitější, co má opravdu smysl,“ uzavřel Dalibor Přechek svůj projev, zároveň s poděkováním Magistrátu města Ostravy a všem lidem, kteří vůči handicapovaným uplatňují vstřícnost a snahu pomáhat.

V programu se předvedl ženský pěvecký sbor Melodika Ostrava, Cimbálová muzika Skřípici a operní zpěvák Adam Grygar. Následovalo vystoupení taneční skupiny Setkání pod vedením Terezy Vejsadové, v němž se představily handicapované i zdravé tanečnice Lucie Horníková, Kateřina Kapicová, Alžběta Kosová a Jana Helebrandová. Slavnostní koncert pak vyvrcholil pěveckými výkony Patricie Janečkové a Martina Chodúra. (di)

ABENA®

Abri-Flex

...vrátí Vám pocit svobody!

**Výhodná
cena!**

**navlékací prodyšné
plenkové kalhotky**

Plenkové kalhotky pro dospělé, vhodné pro střední i těžké případy inkontinence, především u chodících pacientů. Maximální komfort při používání. Není nutná následná fixace.

www.abena.cz

www.abenashop.cz

NOVINKA

Nové značení obalů u následujících produktů:

- plenkové kalhotky Abri Form Air Plus
- vložné pleny Abri San Air Plus
- navlékací plenkové kalhotky Abri Flex

ABENA®

Air Plus = Premium

ABRI•FORM
Premium

ABRI•SAN
Premium

ABRI•FLEX
Premium

Počet kusů v balení a cena se nemění.

www.abena.cz | www.abenashop.cz

NEPŘEHLÉDNĚTE

Domácí násilí se týká i seniorů

Domácí násilí již dlouho není pro českou veřejnost neznámým a nic neříkajícím fenoménem. Zatímco informovanost veřejnosti k násilí páchanému převážně na ženách v rámci manželského či partnerského soužití lze označit za velmi dobrou, povědomí o násilí, kterému čelí v rámci rodinných vazeb senioři, v informovanosti nadále poněkud pokulhává.

Domácí násilí nebo násilí v rodině vůči osobě v seniorském věku s sebou nese na jedné straně stejné znaky, jako je tomu u ostatních věkových skupin, u konkrétních forem násilného chování lze však již vyzorovat určitá specifika.

O jaké znaky jde? Mezi obecné znaky patří například to, že mezi násilnou osobou a osobou ohroženou je určitý blízký vztah. A to buď intimní (tj. mezi manželi či partnery), nebo se jedná o úzké propojené vztahy k blízkým členům rodiny - například děti, vnoučata.

Dalším důležitým znakem je tzv. uzavřenost prostoru, kde k samotnému násilí dochází - jedná se zpravidla o dům či byt, tedy prostor, do kterého běžně nemá přístup cizí osoba. Proto se o domácím násilí hovoří jako o násilí páchaném beze svědků. Domácí násilí je záležitost dlouhodobá - ať již v rozmezí týdnů, měsíců, ale i let. Násilí se opakuje, nebývá jednorázové, má navíc vzrůstající tendenci. Intervaly mezi jednotlivými útoky se zkracují. Osoby mají taktéž nerovné postavení - jedna disponuje mocí, pro druhou je charakteristická bezmoc.

Jaké formy domácího násilí existují a jak jsou specifické pro věkovou skupinu seniorů?

Fyzické násilí - projevuje se např. bitím, kopáním, škracením, srážením k zemi. U seniorů se častěji můžeme setkat s tím, že mohou být vystavováni chladu, jsou jim odírány léky nebo jídlo.

Psychické násilí - mezi projevy patří např. ponižování, zastrahování, urážení, hrozby. Vůči seniorům se objevují specifické výhrůžky - obsahem jsou zaměřeny na přestěhování, vystěhování nebo umístění seniora do ústavního prostředí. Senior může být taktéž psychicky týrán výroky, ve kterých se zdůrazňuje jeho bezmocnost či nadbytečnost.

Sociální násilí - do této formy násilí patří především izolace a kontrola.

Ekonomické násilí - v případě seniorů se může např. jednat o neoprávněné a bezdůvodné vyžadování finanční výpomoci ze strany dospělých dětí (v případě, kdy senior nechce požadavkům vyhovět, je vystaven přímé agresi např. nadávkám, urážkám). Dále to mohou být i požadavky na nevýhodné nebo nedobrovolné převody majetku či nátlak na změny v závěti nebo ovlivňování jejího obsahu.

Na koho se může týraný senior nebo jeho okolí obrátit o pomoc?

S žádostí o pomoc se může ohrožená osoba nebo někdo z blízkých obrátit např. na Policii ČR, odbory péče o občany městských úřadů, linky důvěry, krizové linky (např. Senior telefon, Centrum krizové intervence), intervenční centra nebo specializované poradny určené osobám ohroženým násilným chováním.

Jednou ze specializovaných poraden obětí násilí, týrání a zneužívání je **Poradna ELPIS Ostrava**, jejímž zřizovatelem je **Slezská diakonie**. Tato poradna poskytuje své služby na území města již 9 let.

Poradna ELPIS je službou odborného sociálního poradenství určenou zejména pro pomoc a podporu obětí domácího násilí, nebezpečného pronásledování (stalkingu) a znásilnění.

Posláním poradny ELPIS Ostrava Slezské diakonie je poskytnutí podpory a individuálního provázení obětí násilí, týrání a zneužívání. Usiluje o to, aby prostřednictvím odborného sociálního poradenství uživatelé mohli rozpoznat vlastní situaci, nacházet a realizovat řešení situace, přijmout zodpovědnost za vlastní život a začlenit se zpět do společnosti.

Poradna ELPIS Ostrava Slezské diakonie poskytuje následující služby:

- sociální poradenství - rozhovor se sociálním pracovníkem
- odbornou psychologickou péči
- konzultace s právníkem
- poskytování informací
- kontakty na jiná pracoviště
- zprostředkování azylového ubytování
- doprovod k lékaři, na policii, úřady, instituce, k soudu (emoční podpora)

Pomoc a podpora je uživatelům poskytována diskrétně, anonymně a bezplatně, zpravidla osobně v prostorách poradny, a to prostřednictvím rozhovoru se sociálním pracovníkem. Na poradnu je možno se taktéž obrátit telefonicky či prostřednictvím dopisu, e-mailu.

S poradnou ELPIS Ostrava Slezské diakonie taktéž spolupracují externisté - psycholog a právník. I tato následná psychologická a právní pomoc je bezplatná. K psychologovi ani právníkovi se však není možné objednat přímo, poradna má stanovenou podmínku prvního kontaktu se sociálním pracovníkem. Právní i psychologická pomoc je určena těm, kteří se na poradnu obrátí s problematikou násilí, týrání či zneužívání nebo jejichž dotaz s tímto jevem souvisí. Poradna zodpověděla za dobu svého trvání více jak 1530 konzultací a přes 1800 dotazů, z nichž se většina vztahovala k oblastem řešení problematiky domácího násilí mezi manželi, bývalými manželi či partnery. Třetí nejvíce zastoupenou oblastí dotazů tvoří právě téma mezigeneračního násilí.

Bc. Martina Vilimová, DiS., koordinátorka projektu

Provozní hodiny Poradny ELPIS Ostrava:

Po: 9 -12 a 13-17 hod. ; Út: pro objednané; St: 8-12 a 13-16 hod.; Čt: pro objednané

Tel.: 596 615 935, 734 645 275

Adresa: 28. října 86, Moravská Ostrava

elpis.os@slezkadiakonie.cz

www.slezkadiakonie.cz

Sedmdesátka nejen o lidech

Svá jubilea slaví nejen osoby, spolky nebo se připomínají historická data. Když se takovéto oslavy spojí se zapálenými aktivisty, tak je to úžasné. To se tento rok děje ve Staré Bělé. Hokejisté si tam připomínají 70. výročí zahájení své organizované činnosti (tenisté 25 let, volejbalisté 45 let obnovení svých oddílů).

Bylo to v roce 1941.

Zuřila 2.světová válka, zakázány byly Sokol i Orel. Ve fašistických mučírnicích bylo 23 starobělských občanů a ze Staré Bělé byly již také dvě oběti hitlerovského teroru - Arnošt Malík byl popraven a Jaroslav Vala umučen! Veřejná kulturní činnost se prováděla s velikými obtížemi a tak sportovní aktivity včetně bruslení a hokeje byly jednou z mála kompenzací tehdejších krutých protektorátních časů.

Sedmdesátiletá vesnická hokejová historie měla výkvy, zvraty, úspěchy i potíže. Jedno je ale jisté - ve Staré Bělé se dnes hraje výkonnostní hokej (Sokol - městská soutěž dospělých, Orel - nezávislá liga a MČRA) a také lední hokej, kterému se věnují veteráni, alias senioři TJ Sokol Stará Bělá. Toto družstvo vzbuzuje v širokém okolí úctu a obdiv. Pravda, někdy také shovívavé úsměvy anebo nevěřící kroucení hlavami.

Tým vznikl v sezóně 2000/2001 ze „silné devítky“ Kaděra František-Hajný Zdeněk; Novák František-Chvíla Josef; Novák Petr-Richtár Vladimír; Nováček Libor-Nováček Miroslav a Brilliant Pavel. Jejich tehdejší věk byl 51-55 let a okolo sebe soustředili dalších deset hokejistů ze Staré Bělé, z Nové Bělé a z Proskovic. Tito hoši všichni v minulosti za Starou Bělou hokej hráli jako žáci, dorostenci nebo muži okresní nebo krajské soutěže. Pouze obránce Lyčka Jaroslav a brankář Palička Zdeněk hráli v sedmdesátých letech první ligu.

Během jejich uplynulé desetiletky někdo odešel nebo přišel (někteří i opakovaně). Stará garda neomylně zvyšuje svůj věkový průměr a vytvořila si dosti širokou skupinu soupeřů (Jestřábi Hrabůvka, Krmelín, Justiční stráž a další). Také počty zápasů bývají přibližně stejné. Např. v roce 2008 - 15, 2009 - 14, 2010 - 18 a v roce 2011 to bude 16 utkání!

Se soupeři je ale problém, nejsou nám rovnocenní věkem. Vesměs mládnou a tak dlouholetá bilance vítězných versus prohraných zápasů se blíží k plichtě. Věkový průměr týmu je 57 let a daří se i doplňování družstva. Všichni chtějí hrát z mnoha důvodů - láska k hokeji, dobrý sport, využitý nedělní čas, spokojené manželky, dramata i komedie v šatně a na střídačce a pozápasová hodnocení.

Problémem je také stále se zvyšující cena ledu v halách SAREZY i jinde (2000 - 3000 Kč). Ve financování někdy pomohou i městském obvodu. Ale hraje se především za své - co by člověk pro svůj milovaný hokej neudělal.

Myslím si, že by SAREZA i VITKOVICE ARÉNA, a.s. mohli starobělské seniory za věrnost a z úcty k hokejovým staříkům vhodným způsobem také podpořit. Co na to říkáš, bratře řediteli? Posvěcení zastupitelstva ani primátorovo pokropení k tomu nepotřebuješ. Však my bychom už poradili.

Ale, aby bylo jasno! Hokejová stará garda si nehraje pouze „na svém ledě“. Řada z nich jsou zastupitelé (např. předseda František Kaděra nebo obránce Radovan Matěj byli dlouholetými radními). Hokejisté pomáhají i při ozeleňování ve Staré Bělé a pomohli stavět můstek v Poodří. Jsou i cykloturisty, lyžaři i návštěvníky společenských akcí. Každoročně pořádají zářijový Sportovní víceboj mužů i žen, se svými recepty se představují i na podzimním smažení „pobabčáků“ a organizují střeleckou soutěž družstev Novoroční salvy. Úctyhodná bilance.

A jubilejní hokejový rok? Nejzajímavější byly asi mezinárodní bratrské zápasy s HC RETIC HAGART Nitra. Ale zcela jistě nejatraktivnější byla dvě utkání s mladými hokejisty HC SLEZAN Opava (9:6, 4:4). V ČEZ Aréně to bylo krásné odpoledne, kdy jsme mohli obdivovat opavská děvčata v jejich hokejovém mistrovství i jejich půvaby. Někteří bratři měli dokonce zájem na společném sprchování a tak žlutá karta byla v permanenci! Pro početné fanoušky to byl výborný přátelský zápas, který všechny povzbudil do dalších těžkých a skvělých minut na stadiónech.

Tady je na místě uvést několik jmen z týmu: František Kaděra (66 let)-předseda, obránce, František Novák (66)-obránc, Zdeněk Hajný (65)-jednatel, útočník, **Milan Šebesta (65)-trenér**, Petr Novák (64)-útočník, Vladimír Richtár (62) - útočník, Libor Nováček (62)-útočník, Radovan Matěj (58)-obránc. Tak, to jsou ti nejaktivnější borci a příkladní spoluobčané. Možná ještě nejsou všichni senioři, ale vedou si výborně. Někdy mají i chuť s hokejem skončit, ale třeba krmelínští mladí soupeři jim přes les Palesek vyslali varování: „Neexistuje! Nad kým budeme vítězit?“ Nádherné bratrské ocenění...

Starobělské hokejisté vděčně vzpomínají na své předchůdce - hráče, funkcionáře i fanoušky. Od školních soutěží až po extraligu své oddíly, ale i město Ostravu výborně reprezentovali. Připomínám ještě Čestmíra Šindela, Luďka Matěje, Petra Richtára, Petra Foltu a Pavla Šebestu. Přejeme si, aby i následovníci byli stejně dobří, aktivní a přátelští a hlavně, aby byli ještě lepší a početnější. Myslím si, že jim dáváme dobrý příklad, jak se to dá dělat.

Hokeji Nazdar!

Karel Sýkora (65 let), týmový rozhodčí

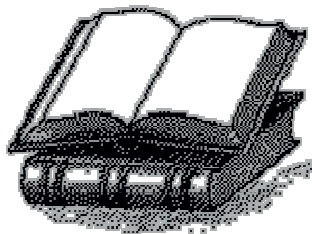

Váš příběh

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda - odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným.

V rubrice „Váš příběh“ se snažíme zabránit této ztrátě. Spolu s vámi chceme popisovat dějiny všedního dne obyčejných lidí od dětství, přes poznávání světa k podmínkám života a práce, až po překážky, které bylo potřeba překonávat. Těšíme se na vaše příběhy. Do jednoho příběhu se teď s námi začtete...

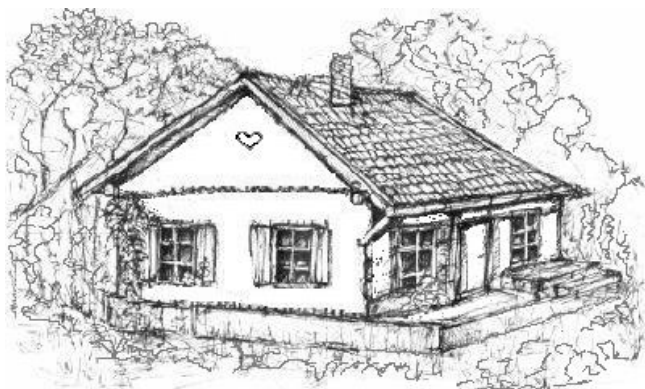

Podkova pro štěstí

Vytáhla jsem šuplík, že si v něm konečně udělám pořádek a ejhle, až vzadu za přihrádkou s příbory, zastrachán mezi několika drobnostmi vcelku nepotřebnými se objevil klíč. Co jsem se ho nahledala. Klíč od babiččiných vrátek. Tenkrát, když babička odešla na tu dlouhou a nekonečnou cestu, její osiřelý baráček prodali.

Po dvou nebo třech letech, možná ze zvědavosti nebo v tom bylo něco víc jsem se tam jela podívat. Chvilku jsem přešlapovala za plotem, okukovala domek, pak bůh ví proč, snad ze starého zvyku jsem mezerou v horní části vrátek prostrčila ruku a hmatala po hřebíčku zatlučenému do levého sloupku vedle vrátek.

Trochu rychleji se mi rozklepalo srdce. Ano, byl tam! Visel na tom hřebíčku, zapomenutý a maličko zrezivělý. Odemkla jsem, vrátka trochu zaskřípěla a já s pocitem provinění, nepozvána, vešla na dvoreček. Už nebyl náš.

Domek koupil nějaký nový majitel, kdoví proč, nikdy se tam neukázal. Snad jen proto, aby někam výhodně uložil peníze. O tom klíči očividně nevěděl, dozajista by ho tam viset nenechal.

Dvoreček byl zarostlý, zelená tráva prostupovala loňskou stařinou, u plotu plno kopřiv. Na zápraží mi pod nohama zachrastilo zčernalé uschlé listí ze starého ořechu. Stávala pod ním psí bouda. Kdepak jí byl konec. Ani dřevěný škopíček stávající na jednom ze dvou schůdků tam nebyl. Býval pod ním klíč od domu, když babička odešla na pole nebo koze na trávu. Dům mlčel, byl cizí. Klacikem jsem odmetla suché listí, usedla na druhý schůdek a najednou se mi zazdalo, že se čas rozběhl nazpátek. Vítr lehce klátil větvemi starého ořechu, sluneční paprsky proklouzávaly mezi listy, jedna velká větev klepavě lomozila po střeše.

„Ta větev se musí uříznout,“ říkávala babička, „dřív, než nám rozmlátí tašky na střeše!“ A vida! Větev stále ještě štrachá po střeše, nikdo ji neuřízl, jen víc narostla a rozložila se do šířky. Na těch dvou schůdkách pod vysokým ořechem jsme jako děti sedávaly, kastrůlky na klíně. Talířů tolik nebylo a místa u stolu také málo. Bože! Kolik nás bývalo v tom maličkém babiččině domku? V kuchyňce a jednom pokoji - osm a v době války ještě víc. Všichni jsme se vešli. Spalo se na půdě, děti v pokoji na slavnících. Jé, to bylo legrace, když jeden musel překračovat druhého a někdy šlápl vedle. S jídlem se sedalo, kde se dalo. Děti na zápraží, na schůdkách.

„Neškrabejte tolik těmi lžicemi! Poškrábejte mi kastróly!“ z kuchyně hubovala babička naše hlučné vyjídání plecháčků. Jak nevyškrabovat takovou dobrotu, jakou byla uhlířina. Nebo andělíčky? To teprve byla pochoutka. To byl černý chléb nakrájený na kostičky, posolený a pokapaný husím sádlem. „Ne abyste dávaly rendlík vylízat psovi!“ nařizovala babička. Jak dodržet takový příkaz, když už Rek kastrůlek po andělíčcích vyleštil doběla.

Jak jsem tak seděla na těch schůdkách, v ruce zapomenutý klíč a rozhlížela se po prodaném království mého dětství, padl můj zrak na starou podkovu nad vchodem. Po dostavění domku ji tam pověsili náš dědeček. Pro štěstí! Aby dům neshořel, aby v něm nikdo neměl hlad a nikomu v něm nebyla zima. Podkova byla vysoko.

V kůlničce jsem vystrachala dvě polorozpadlé bedýnky, v kozím chlívku dřevěné vydlané koryto. Bílá rohatá koza z něj dostávala pití. Měla krásné zelené oči, ve tmě jí svítily a uměla se smát. Jen jsme se ukázaly na dvorečku, hned trkala do dveří a mečela.

„Nechte tu potvoru zavřenou!“ hněvivě nařizovala babička. „Lítáte s ní po mezích a kdo má s ní potom vydržet! V jednom kuse mečí a div nerozboří chlívek!“

A to ani nevěděla, že také zkoušíme na té chuděrci koze jezdit. Teď byl kozí chlívěk prázdný, jen v rohu se válely zbytky zešedlé slámy.

Ke dveřím domku jsem přitáhla ty dvě bedýnky, na ně postavila koryto a buď mně pánbůh milostiv, jestli sletím. Podkova byla připevněna důkladně, však se nás také štěstí drželo. Nikdo nám hladu neumřel, nikoho nám ve válce nezabili. Nakonec se mi podařilo podkovu dostat dolů. Ta novému majiteli nepatřila.

Hrstí trávy jsem ji oťřela od rzi, uložila do kabely a potichu, abych ten dům nevzbudila, vyšla jsem ze dvorečku ven. Zamkla jsem za sebou vrátka na tisíc západů, kdoví, proč mi přitom slzely oči, ale ten klíč už jsem na hřebíček nepověsila.

A tak přesto, že je babiččin domek dávno přestavěný a kdoví komu patří, já, jelikož mám tu podkovu a ten klíč, mohu se tam kdykoli vrátit. Až se mi zase zachce, odemknu si ta vrátka, z chlívku pustím bílou rohatou kozu a usednu na druhý schůdek pod starý ořech. Slunce bude prosakovat jeho zelenými listy a ta větev, která se musí uříznout dřív než rozbije tašky na střeše, ta bude jen zlehýnka šramotit, jak s ní vítr neustále potřásá a pohupuje.

Zdeňka Veverková

(Příběh z literární soutěže Kořeny na téma „Dětství“)

I kamarádovi půjčujte peníze jen na základě smlouvy!

Už se vám někdy stalo, že jste dobrému sousedovi-kamarádovi, který se ocitl v tíživé finanční situaci, půjčili peníze? Na poradnu Sdružení obrany spotřebitelů

Moravskoslezského kraje (SOS MSK) se obrátila spotřebitelka, která se slitovala nad sousedem. Dostal se do tíživé životní situace a protože s ním vycházela vždy velice dobře, půjčila mu peníze - nemalou částku - 30 tisíc korun. Soused se nyní k vrácení zapůjčené částky nemá a svým chováním dává najevo, že se peněz asi nedočká.

Protože se nejedná o první případ v poradně, SOS MSK varuje spotřebitele před takto poskytovanými půjčkami. Už jste peníze půjčili a dlužník se vám teď jen vysmívá? Jak v takovém případě postupovat? Podejte žalobu k soudu. Na základě vaší žaloby může soud vydat platební rozkaz a to i bez slyšení dlužníka. Vzhledem k tomu, že důkazní břemeno u soudu je na tom, kdo peníze zapůjčil toto dokázat, je dobré mít o tom důkaz. Nejlépe v písemné podobě. Ideální je mít s dlužníkem podepsanou smlouvu o půjčce, kde bude uvedeno, kolik peněz bylo zapůjčeno a kdy mají být splaceny. Jestliže s dlužníkem nemáte nic sepsáno, může pomoci i výpis z účtu, jestliže jste peníze zaslali bankovním převodem.

Pozor! Aby se soud vaším případem zabýval, je nutné zaplatit soudní poplatek. Pokud spor o dlužnou částku vyhraje, dostanete soudní poplatek zpět. Pokud soud vydá platební rozkaz, má dlužník na zaplacení dlužné částky včetně nákladů soudního řízení 15 dnů od jeho doručení.

Naše poradny navštěvuje stále více spotřebitelů s dalším problémem - obchodní zástupci zvoní u dveří a nabízejí uzavření smlouvy na levnější energie. Aby získali svou provizi, neváhají tyto zprostředkovatelé spotřebitele často i obelstít. Například tvrzením, že pracují pro společnost ČEZ. Teprve časem spotřebitel zjistí, že toto tvrzení bylo klamavé, téměř na hraně zákona. Avšak vše prokázat bývá mnohdy velmi komplikované. Doporučujeme při podpisu smlouvy dobře pročíst smluvní podmínky dodavatele na zadní straně smlouvy. Změna distributora je sice zdarma, ale smlouvy jsou většinou podepisovány na dobu určitou. Jejich předčasné odstoupení bývá zpoplatněno administrativním poplatkem za tisíce korun. Tak nakonec spotřebitel, místo slibované úspory, přijde o hodně peněz.

Právní poradce SOS MSK - Ing. Renata Horáková vysvětluje: „Je třeba připomenout, že v ČR působí řada společností, které jsou pouze dodavateli elektrické energie. Jejich cenové nabídky se liší podle jednotlivých regionů. Proto je potřeba před uvažovanou změnou dodavatele postupovat obezřetně, prostudovat co možná nejvíce ceníků nebo si ušetřit práci a použít kalkulátor na jehož základě je možné, po správném vyplnění, najít pro domácnost nejlepší volbu. viz: <http://kalkulator.eru.cz/>

Na stránkách:

http://www.eru.cz/dias-read_article.php?articleId=458 si přečtete rady, jak máte postupovat při změně dodavatele.

Kontakt na Sdružení obrany spotřebitelů MSK:

Reichelová Marcela, Štřelníční 8, 702 00 Ostrava
Tel. fax : 596 111 252, 608 722 582

poradna@sos-msk.cz www.sos-msk.cz

Nejen zábava, ale i pomoc

Členky zájmového kroužku ručních prací sdružení **Společnost senior** se rozhodly na základě výzvy podílet na aktivitě "obvazy pro malomocné".

Vladimír Výleta z občanského sdružení OMEGA plus z Kyjova

se před lety začal o problematiku malomocenství zajímat, obrátil se na řádovou sestru se zkušenostmi z místních misí (Boromejku ze Zlína) a ta poskytla adresy míst, kde potřebují **obvazy pro malomocné**.

Dnes je plete cca 700 osob na cca 145 místech Moravy a severních Čech. Nedají se nahradit obvazy kupovanými ani strojně pletenými, protože musí být z čisté bavlny bez jakýchkoliv umělých příměsí, aby byly pružné a šetrné k otevřeným ranám nemocných. Neobsahují žádné chemické látky, nevedou statickou elektřinu a proto kůži nijak nedráždí. Používají se jako svrchní vrstva a jejich velkou výhodou je, že jsou pratelné. Spotřeba obvazů je velká a pro nemocné mají význam a nevyčíslitelnou hodnotu i v tom, že vědí, že na ně kdosi v daleké Evropě myslí a nejsou ve své bolesti tak sami a opuštěni. Není výjimkou, že ze vzdálených míst pak přicházejí vděčná psaní. **Za tuto užitečnou pomoc patří členkám kroužku ručních prací poděkování!**

Dědečku, babičko nebojte se počítačů

Společnost senior, občanské sdružení organizuje v počítačové učebně v DK města Ostravy kurzy práce na PC a seznámení s internetem. Zapojte se také a rozvíjejte své tvůrčí schopnosti!

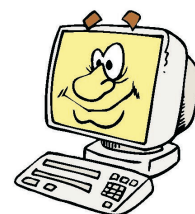
V nabídce jsou například kurzy: Word, Excel, PowerPoint, Internet a mnoho dalších.

Cena kurzu - (5 dvouhodin - 300 Kč)

Na možnost výuky se informujte na tel. číslech: 606411643; 732344014; 603930321

Navštivte také naše webové stránky:

www.seniortip.cz

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: Mgr. Pavla Pešatová, MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D., Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi

Registrační značka MK ČRE 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Ostrava 1
IČO 265 95 982
Tel.: 724 276672 ; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Procházka za sochou

Pokračování ze strany 1

Stejně konvenční sochařský doprovod představuje výzdoba štítu průčelí, které v přestavbě divadla z 50. let minulého století proměnilo charakter původní budovy v historizujícím hávu. Tady už nastoupili vedle architekta Václava Tymicha ostravští sochaři **Antonín Ivanský** a **Karel Vávra**, kteří do trojúhelného tympanonu v průčelí osadili **relief** s postavami **Opery a Dramatu** z roku 1954. (Stejně jako o 80. let dříve J. V. Myslbek použil tytéž alegorie nad portálem na nábrežním průčelí Národního divadla.) Nic převratného než stylové doplnění klasicizujícího monumentálního vstupního portiku však jeho autoři nepřinesli. Sochařské práce připoutané ke korpusu budovy jsou především přesvědčivým svědkem proměn budovy samé: v prvním projektu určil volbu autorů silnější německý kapitál, v období socialistického budování dostali slovo politicky prověření umělci.

Detail reliéfu na pomníku Bedřicha Smetany před boční fasádou budovy divadla Antonína Dvořáka

4. V blízkosti divadla Antonína Dvořáka zůstaneme i v závěru procházky, abychom se od dobových ideologismů oprostili. Před boční fasádou divadelní budovy u tramvajové zastávky najdeme **pomník Bedřicha Smetany**. Jde o repliku původního díla Rudolfa Vávry (otce Karla Vávry, zmíněného v bodě 3.), kterou zpracoval ostravský sochař Jan Rybička v letech 1983-1984 k Roku české hudby, tedy o 60 let později, než vznikl Vávřův originál. Ten stál v Mariánských Horách a je dokladem toho, jak Ostrava pracně hledala osobnost hodnou sochařské paměti. Když obejdeme divadlo ke služebnímu vchodu vpravo od hlavního vstupu, narazíme na podivuhodnou nefigurální kompozici ze 60. let, kdy se odehrála předposlední rekonstrukce divadla pod vedením architekta Iva Klimeše.

Fantaskní objekt z kované a svařované oceli - socha Letící stroje od Vladimíra Janouška

V jejím závěru byla právě na takto nenápadném místě osazena socha **Letící stroje** (nebo jinak **Pegas**, 1971) od **Vladimíra Janouška**. Fantaskní objekt z kované a svařované oceli patří k progresivní vlně české sochařské produkce, která mohla být v Ostravě v uvolňujícím se klimatu 60. let zastoupena kromě Janouška i dalšími jeho druhy z pražské sochařské školy Josefa Wagnera (M. Chlupáč se dvěma realizovanými díly, Z. Palcr pouze s neférově zamítnutou realizací). Ač se sochaři Janouškovi dařilo opakovaně spolupracovat s arch. Klimešem, společně se jim nepodařilo jmenovanou plastiku umístit na příhodnější místo. Takže pohledu běžného divadelního návštěvníka je skryta. Pro vás však už ne.

Marie Šťastná

Sv. Florián ze sbírek hornoslezských muzeí (do 30. září 2011)

Po polském Muzeu v Ratiboři, také v Ostravském muzeu můžeme navštívit zajímavou výstavu. Mezi světcem známé a uctívané na území Slezska patří i sv. Florián - mučedník. Rozšíření jeho kultu v Rakousku, Čechách a v Polsku spadá do 16. století. Je spojeno s požárem krakovského Kleparza roku 1528, kterému odolal pouze kostel zasvěcený sv. Floriánovi. Místní obyvatelstvo tuto událost považovalo za zázrak, proto byl sv. Florián prohlášen také ochráncem proti ohni a zvláštním patronem hasičů, kovářů, hutníků, kominíků, či Horního Rakouska, Krakova a celého Polska.

Jeho vyobrazení jsou vkomponována do krajiny slezské země a můžeme se s nimi setkat nejen v kostelech, ale také ve vesnických kapličkách u cest a v domácích kapličkách umístěných ve výklencích domů. Sochy tohoto světce se nacházejí v mnoha slezských městech, mimo jiné na náměstí v Ratiboři. Vyobrazení sv. Floriána se rovněž objevuje

na praporech a v dokumentech spojených s činností hasičů ve Slezsku. Sv. Florián v různých výtvarných podobách se nachází i ve sbírkách hornoslezských muzeí po obou stranách hranice. Výstava seznamuje s formami uctívání sv. Floriána, prezentuje sbírky hornoslezských muzeí a zvyšuje zájem o kulturní dědictví regionu.